

Pracovní list 4.5

Rizika a jejich hodnocení rizik

Individuální vnímání rizik

- Každý člověk vnímá rizika jinak (opatrný vs. hazardér);
- klienti s mentálním postižením často různé situace jako rizikové nevnímají nebo mohou naopak jako rizikové – pro ně nebezpečné, vnímat většinu životních situací;
- při respektování jejich svobodné volby – rozhodnutí, je nutné zodpovědně pracovat s mírou podpory, kterou jim budeme poskytovat;
- je důležité dbát na vyváženost mezi nedostatečným poskytováním podpory - zanedbáváním a nadměrným poskytováním podpory – ochranářstvím;
- vyvarovat se musíme také zneužívání (nemožnost volby, zneužití ve prospěch organizace);
- klientovi je nutné poskytovat podporu v takové míře - optimální, kterou potřebuje a která povede k jeho maximální možné samostatnosti (nadměrná podpora klienty vede k závislosti na podpoře a brzdí je v rozvoji, naopak příliš malá podpora je vede k opakovaným neúspěchům, které je frustrují).

Mapování rizik

- Zjistit předchozí zkušenosti klienta;
- pozorováním, dotazováním či rozhovorem zjistit úroveň dovedností klienta;
- provést analýzu potencionálního pracovního místa a možných rizik s ním spojených (včetně cesty do práce a zpět);
- objevovat a analyzovat nejen rizika, která hrozí, ale také rizika, kterých se klient, trenér, zaměstnavatel či příbuzní obávají;
- zjištěné obavy z rizik shromažďovat a zapisovat – zmapovat a průběžně doplňovat do OPPZ (ML 04. Plánování kariéry);

Hodnocení rizik

- Po zmapování rizik je nutné zhodnotit jejich závažnost;
- klíčovým úkolem je rozlišit, zda se jedná o riziko přípustné (např. klient si zapomíná brát do práce svačinu) či nepřípustné (např. klient není schopen se zorientovat a sám cestovat MHD) – jedná se o riziko, které být musí být řešeno v rámci dalšího tréninku.

Postup:

- Klientovi umožníme (jemu srozumitelným způsobem) porozumět jednotlivým rizikům, aby mohl činit informovaná rozhodnutí;
- budeme přemýšlet, zda je možné snížit pravděpodobnost výskytu krizové situace či závažnost újmy;

- tím můžeme zabránit možným krizovým situacím nebo je alespoň zmírnit;
- pomůžeme klientovi uvědomit si jeho možnosti a také důsledky plynoucí z volby jednotlivých možností;
- přesvědčíme tím nejen samotné klienty, ale i jejich příbuzné a potenciální zaměstnavatele, že jsme na rizika připraveni.

Krizový plán

- Může obsahovat zmapování více rizik až po konkrétní postupy jejich snižování;
- nebo jen postup u konkrétního rizika;
- v praxi se osvědčilo používat manuál Co dělat když pro jednotlivé krizové situace, který může být zpracován jak ve formě písemné, tak i piktogramové.

Například:

Co budu dělat když:

- Budu nemocný - nemůžu do práce;
 - zaspím, nestihnu nastoupit do MHD nebo z něj vystoupit – přijdu pozdě do práce;
 - po cestě se ztratím nebo se mi něco stane - přijdu pozdě do práce;
 - stane se mně v práci úraz nebo něco nepředvídaného – nebudu vědět, co mám dělat;
 - spolupracovník nebo trenér nepřijde do práce – nebudu vědět, co mám dělat;
- apod...

Krizové plány = Co dělat když... je nutné každému klientovi pro konkrétní situace vypracovat!

Plán rizik je součástí OPPZ.

Popis rizik (příklady):

- sklon ke krádežím, lhaní a manipulaci se spolubydlíci (komandování);
- klient je lehce ovlivnitelný cizím člověkem (podomní prodejci, ...). Tato skutečnost se potvrdila v reálu, kdy klient postil na jeho žádost podomního prodejce, do společného prostoru bytové jednotky;
- nejistota při plnění nových úkolů (např. nové pracoviště);
- nezná hodnotu peněz a nemůže jít sama nakupovat více jak jednu věc;
- neumí číst, psát, počítat, nezná hodiny;
- přesto, že zná cestu do a z práce zná, není možné ho pouštět po městě samotného, neboť jakékoliv rozrušení vede k jeho dezorientaci a nedokáže se vrátit sám domů;
- nebezpečí popálení při vaření: horká plotýnka i po vypnutí, zvedání poklice u hrnce, ...
- nechá se lehce zmanipulovat cizími lidmi;

- při zadání nových úkolů, využívá argument „já to neumím“ jako důvod, aby nemusel pracovat, zejména na pracovišti – ve většině případů je nutné zajít způsob je ho zapojit;
- klient jedná unáhleně/zbrkle a snadno opomene na jinak pro něj běžné úkony – hrozí nebezpečí úrazu (horká poklice u hrnce, ostrost nože, horká voda, vstupování do silnice při přecházení bez rozhlížení, ...);
- mnohdy nechápe důsledek svého nevhodného chování (vulgarita při rozčilení apod.);
- komandování spolubydlících (z pozice silnějšího);
- nelze mu svěřit hotovost, nedokáže hospodařit s penězi a velmi rychle by vše utratil;
- špatně dodržuje hygienu a je třeba připomínat a kontrolovat;
- cestování samotného klienta mimo město není možné, neorientuje se v cizím prostředí;
- manipulaci s varnou deskou a mikrovlnou troubou nezvládá, potřebuje podporu;

30. 10. 2015